

Finansklagenemnda Person

Avgjørelse FinKN-2017-602

11.10.2017

Alpha Insurance NUF

Yrkesskade/yrkessykdom - Yrkesskadeforsikringsloven (YFL)

Løsemiddelskade — tap i fremtidig erverv — varig nedsatt arbeidsevne, jf. yfl. § 12.

Forsikrede ble løsemiddelskadet (toksisk encefalopati) på jobb. Han hadde flere sykdommer/plager og selskapets rådgivende lege vurderte ham som dobbeltufør. Spørsmål om løsemiddelskaden hadde medført en varig nedsatt arbeidsevne, herunder om sykdommen er så vidt uvesentlig i det sammensatte sykdomsbildet at det ikke er naturlig å knytte ansvar til den. Selv om løsemiddelskaden i januar 2008 ble ansett som en bi-diagnose, kom nemnda til at forsikrede hadde sannsynliggjort at det var årsakssammenheng mellom løsemiddelskaden og deler av hans varig nedsatte arbeidsevne. Nemnda kom videre til at yrkessykdommen ikke var så vidt uvesentlig i det sammensatte sykdomsbildet at det ikke var naturlig å knytte ansvar til den. Forsikrede ble gitt medhold.

Saksfremstilling

Saken gjelder krav om erstatning under en yrkesskadeforsikring, og reiser spørsmål om forsikredes toksiske encefalopati har ført til varig nedsatt arbeidsevne. Krav om erstatning på grunn av polyneuropati fremsatt mot et annet selskap, er avvist av Finansklagenemndas sekretariat fordi saken reiste spørsmål som krever særlig medisinsk kompetanse.

Forsikrede (industrimaler, f. 1946) har vært eksponert for løsemidler i store deler av sitt yrkesliv. I legeerklæring ved arbeidsuførhet til Nav, skrevet av fastlegen 14.1.08, angis hoveddiagnosen som polyneuropati, og isjias, løsemiddelskade og borreliose som bi-diagnoser. Forsikrede er 100 % uføretrygdet med virkning fra 1.2.08.

I en spesialisterklæring til Nav, 23.2.11, skriver overlege S. at det er

i denne saken vanskelig å konkludere entydig, men vi mener det er riktig å si at det er sannsynlighetsovervekt for at han har en lettere encefalopati som følge av langvarig løsemiddel eksponering, samt at hans nevropati (CMT type 2) kan ha blitt en del forverret av løsemiddel eksponeringen.

Samlet varig medisinske invaliditet (vmi) som følge av løsemiddeleksponeringen ble anslått til 20 %.

Spesialist i nevrologi, dr. H., uttalte 15.3.12 til Nav at de "medisinske vilkår for å godkjenne en hjerneorganisk løsemiddelskade som yrkessykdom vurderes oppfylt med en medisinsk invaliditet omkring 15 – 20 %, gruppe 1".

Nav har godkjent løsemiddelskaden (toksisk encefalopati) som yrkessykdom, og utbetalt ménerstatning i gruppe 1.

Selskapets rådgivende lege, dr. N., uttalte 18.9.12:

Når det gjelder uførhet synes jeg forsikrede har var "tapper" og klarte å bli jobb lenge. For meg virker det som om både polyneuropati og hjerneskade har bidratt til at han ble 100 % ufør, og at polyneuropatien har minst like stor betydning som encefalopatien for denne uførheten.

Etter en fornyet vurdering uttalte N. 15.10.12:

Når det gjelder spørsmålet om hvordan arbeidsevnen hadde vært om han ikke hatt henholdsvis løsemiddelbetinget encephalopati (hjerneskode) eller polyneuropati, så er det vanskelig å si noe sikkert om det. For meg fremstår polyneuropatien som et vel så stort helseproblem i forhold til funksjonsevne som hjerneskode, og han ville trolig kunne fortsatt lenger i arbeid med "bare løsemiddelskode". Men når løsemiddelskoden oppdages vil man fraråde ytterligere eksponering for løsemidler. Jeg vet ikke stort om man kan klare seg som industrimaler hvis man ikke kan utsettes for løsemidler, men jeg vil tro det er vanskelig selv i våre dager når det har kommet mange nye produkter som er mindre skadelige.

For meg fremstår de to "uføreårsakene" som viktige begge to, og forsikrede som "dobbelutfør", men muligheten med polyneuropatien som noe viktigere enn encephalopatien.

Selskapet utbetalte ménerstatning for 20 % vmi i 2012, men avsto å dekke lidt og fremtidig inntektstap.

Navs rådgivende overlege, S., vurderte forsikredes arbeidsuførhet 20.8.14:

Det foreligger en rekke dokumenter som belyser helsetilstanden, men det overordnede inntrykket er at funksjonstapet først og fremst synes å være knyttet til isjias, polyneuropati og lett løsemiddelskode. ... Selv om det er dokumentert at han har hatt plager fra sin isjias også etter 2002 er det ingen ting som tyder på at hans isjias etter 2002 i nevneverdig grad har hindret ham i å være i arbeid.

Polyneuropati

Derimot ser det ut til at hans polyneuropati har gitt ham stadig mer plager og stadig større funksjonstap. ...

Løsemiddelskode

Medlemmets løsemiddelskode blir betegnet som lett, men når man ser resultatet av de nevropsykologiske funnene vil jeg slett ikke utelukke at løsemiddelskoden kan ha gitt ham et ikke ubetydelig funksjonstap i forhold til å fungere i jobb.

Samlet vurdering

Fastlegen sier i sin uttalelse 04.02.14 at det er en større sammenheng mellom løsemiddeleksponering og arbeidsuførheten enn det som har vært erkjent tidligere. Jeg tror fastlegen har helt rett i det. Selv om andre faktorer inkl. borreliose og alkohol kan ha spilt en viss rolle, finner jeg at det er sannsynlig overvekt for at mer enn 70 % av arbeidsuførheten kan tilskrives betydelig løsemiddeleksponering over mange år som har gitt han toksisk encefalopati og forverret hans polyneuropati.

Navs besluttet 21.8.14 at uførepensjonen i sin helhet skal beregnes etter særreglene om yrkesskode.

Selskapet opprettholdt avslaget i mai 2016 fordi "løsemiddelskoden isolert sett fremstår som så vidt uvesentlig i et sammensatt sykdomsbilde, at det ikke er naturlig å knytte evt. tap til denne".

Forsikrede har anført at den yrkesbetingede encefalopati har vært en nødvendig og tilstrekkelig betingelse for at han ble ervervsufør. Skaden/tapet er ikke upåregnelig. Det er vist til Ns uttalelse om at begge "uføreårsakene" er viktige og at han anså forsikrede som "dobbelutfør", og til uttalelse fra Navs rådgivende overlege S. om at det er sannsynlighetsovervekt for at mer enn 70 % av uførheten skyldes toksisk encefalopati og forverret polyneuropati. Nav har lagt vurderingen til grunn og forsikrede mottar uførepensjon med yrkesskade fordeler.

Selskapet har anført at forsikrede ikke har krav på erstatning for ervervsuførhet. Det er de øvrige helseplagene som har forårsaket hans uførhet, hovedsakelig polyneuropatien. Isolert sett må løsemiddelskoden anses så vidt uvesentlig i det sammensatte sykdomsbildet at det ikke er naturlig å knytte ansvar til den ut over ménerstatningen. I legeerklæringen til Nav i anledning søknaden om uførhet var hoveddiagnosen polyneuropati. Det er også vist til tidligere lange sykmeldingsperioder for trigeminusnevralgi og nevropati.

Finansklagenemnda Persons begrunnelse

Det er ikke bestridt at løsemiddelskade dekkes under yfl. § 11 første ledd bokstav b, jf. ftrl. § 13-4. Spørsmålet saken reiser er om det er sannsynliggjort årsakssammenheng mellom forsikredes toksiske encefalopati og hans ervervsuførhet. Årsakssammenheng forutsetter at plagene som skyldes forsikredes toksiske encefalopati har vært en nødvendig betingelse for hans nedsatte arbeidsevne, og at plagene må ha vært så vidt vesentlige i årsaksbildet at det er naturlig å knytte ansvar til dem, se Rt. 1992 s. 64.

Det er den forsikrede som må sannsynliggjøre at det foreligger en årsakssammenheng mellom plagene og hans varig nedsatte arbeidsevne. I denne forbindelse har tidsnær dokumentasjon størst vekt, jf. blant annet Rt. 2010 s. 1547 avsnitt 44.

Selskapet har anført at forsikrede ikke har krav på erstatning for sitt inntektstap ettersom hans ervervsuførhet skyldes de øvrige helseplagene. Løsemiddelskaden må isolert sett anses som så uvesentlig i forsikredes sammensatte sykdomsbilde, at det ikke er naturlig å knytte ansvar til den. I erklæringen ved arbeidsuførhet er polynevropati oppført som hoveddiagnose.

Da forsikrede ble erklært arbeidsufør av Nav, var det utvilsomt pga. nevropatien sammen med andre diagnoser, herunder løsemiddelskade. Men, som redegjort for foran, de leger som deretter har vurdert forsikredes ervervsevne, har tillagt løsemiddelskaden større vekt som grunn til tapet av ervervsevne. Selskapets rådgivende lege mente således at både polynevropati og hjerneskade hadde bidratt til uførheten, og at begge var viktige, slik at forsikrede var dobbeltufør, men med polynevropatien muligens som noe viktigere enn hjerneskaden, se uttalelsene 18.9.13 og 15.10.12. Navs rådgivende overlege uttalt i 2014 at fastlegen hadde rett i at det er større sammenheng mellom løsemiddeleksponeringen og arbeidsuførheten enn tidligere erkjent, og at 70 % av ervervsuførheten måtte tilskrives løsemiddelskaden og forverret polynevropati. Nemnda viser til at han tilføyet at han "slett ikke vil utelukke at løsemiddelskaden kan ha gitt ham et ikke ubetydelig funksjonstap i forhold til å fungere i jobb".

Selv om løsemiddelskaden i januar 2008 ble ansett som en bi-diagnose, er nemnda kommet til at forsikrede har sannsynliggjort at det er årsakssammenheng mellom løsemiddelskaden og deler av hans varig nedsatte arbeidsevne. Nemnda er videre kommet til at yrkessykdommen ikke er så vidt uvesentlig i det sammensatte sykdomsbildet at det ikke er naturlig å knytte ansvar til den.

Avgjørelsen er enstemmig.

Finansklagenemnda Persons konklusjon

Forsikrede gis medhold.

Ved behandlingen deltok Karin M. Bruzelius (leder), Ingrid Smedsrud (nestleder), Hege Opheim (nøytralt oppnevnt medlem), Mildrid Felland (selskapsrepresentant), Lise Karlsen (selskapsrepresentant), Paal Bjønness (forbrukerrepresentant) og Ingebjørg Kiil (forbrukerrepresentant).